

Notitser.

I.

Den nye engelske Lov om Arbejdskonflikter.

Ved »The Trade Disputes Act« af 29. December 1906 er en Række store og vigtige Stridsspørgsmaal indenfor den engelske Arbejderbevægelse bragt til Afslutning paa en Maade, som vil give Fagforeningerne fastere Grund under Fødderne end hidtil. Lovens Bestemmelser falder paa et Retsomraade, hvor der har hersket adskillig Uklarhed, og hvor man i de senere Aar har set de mest modstridende Domsafgørelser.

I Korthed sagt drejer Loven sig om at fastslaa dels hvilke Handlinger der skulle være tilladte Deltagerne i en Arbejdskonflikt, dels i hvilket Omfang en Fagforening som saadan skal være ansvarlig for Handlinger, der paa Fagforeningens Vegne begaas af dens Embedsmænd.

Den første Paragraf tager Sigte paa at stille Handlinger, der begaas af en Sammenslutning af Arbejdere (eller Arbejdsgivere) under en Arbejdskonflikt lige med de samme Handlinger begaaede af en enkelt Person. At der overhovedet kunde være Anledning til en speciel Lovbestemmelse herom, har sin Grund i, at de engelske Retsregler om »conspiracy« i Tidens Løb have faaet en skæv Udvikling. Ved en Lov af 1875 bestemtes det, at Handlinger, der foretages af en Forening eller Sammenslutning af to eller flere Personer i Anledning af en

Arbejdskonflikt, ikke skal forfølges strafferetligt som Sammensværgelse (conspiracy), medmindre den samme Handling, begaaet af en enkelt Person, vilde være strafbar som en Forbrydelse. Om det civile Ansvar taler Loven af 1875 ikke, og denne Lovens Tavshed have Domstolene fortolket i Fagforeningernes Disfavør. Naar en Fagforening overtalte Arbejdere til ikke at arbejde for en bestemt Arbejdsgiver, var det »conspiracy«, og Fagforeningen kunde sagsøges til Skadeserstatning, hvis den paagældende Arbejdsgiver havde lidt Tab ved den af Fagforeningen iværksatte Blokade. Loven af 1906 har nu gjort en Ende herpaa, idet den i sin første Paragraf fastsætter en lignende Regel for Erstatningsansvar som Loven af 1875 har med Hensyn til det kriminelle.

Lovens anden Paragraf handler om Strejkeposter. Allerede ved en Lov af 1859 erklæredes det for lovligt at udstille Strejkeposter, men denne Bestemmelse ophævedes 1871. I 1875 bestemtes det, at Udstillelse af Strejkeposter med det Formaal at indhente Oplysninger skulde være lovligt; et Forslag om at optage en udtrykkelig Bestemmelse om, at det skulde være Strejkeposterne tilladt ved fredelig Overtalelse at forsøge paa at afholde Arbejdere fra at tage Beskæftigelse paa den Arbejdsplads, hvor der er Strejke, blev afvist af Regeringen med den Motivering, at Lovligheden heraf var selvfølgelig. Domstolene have imidlertid ikke haft samme Opfattelse, de have hævdet, at Strejkeposter efter Loven kun kunne udstilles for at tilvejebringe Oplysninger. Nu bestemmer derimod den nye Lovs § 2, at »det under en Arbejdskonflikt skal være tilladt en eller flere Personer for sig selv eller for en Forening af Arbejdere eller Arbejdsgivere at opholde sig ved et Hus eller en Plads eller i Nærheden af det Sted, hvor en Person bor, arbejder, driver Forretning eller tilfældig befinder sig, saafremt Hensigten kun er enten at skaffe eller meddele Oplysninger eller paa fredelig Vis at overtale en Person til at arbejde eller undlade at arbejde«.

Den tredje Paragraf bestemmer, at »en Handling, som begaas af en Person med Hensyn til en Arbejds-konflikt, ikke kan gøres til Genstand for Retsforfølgning alene af den Grund, at den foranlediger en anden Person til at bryde en Arbejdsaftale, eller at den udgør en Indblanding i en anden Persons Virksomhed, Forretning eller Sysselsættelse eller i hans Ret til efter Forgodtbefindende at raade over sin Formue eller sit Arbejde«. Her omhandles et af Stridspunkterne i den berømte Taff-Vale Proces. Under en Strejke forskrev Arbejdsgiveren en Del Arbejdere fra Irland, men en af Fagforeningens Embedsmænd overtalte de nyantagne Arbejdere til at bryde den af dem indgaaede Arbejdskontrakt, hvorpaa de forsynedes med Rejsepenge og vendte tilbage til Irland. Fagforeningen dømtes for Indblanding i Kontraktforholdet mellem de irske Arbejdere og Arbejdsgiveren til at erstatte sidstnævnte hans Tab. — Et andet Tilfælde af lignende Art er følgende: Nogle Arbejdere, som arbejdede for Normalløn, nedlagde Arbejdet, idet de paastod, at det Materiale, der leveredes dem af Arbejdsgiveren, var saa slet, at det var umuligt at tjene Normallønnen. Arbejdsgiveren averterede nu efter andre Arbejdere, hvem han tilbød Beskæftigelse for Normalløn; de, der meldte sig, blev af de strejkende underrettet om, at det ikke vilde være muligt at tjene Normallønnen, fordi Materialet var for slet. Herved lykkedes det de strejkende at afholde de nye Arbejdere fra at modtage Arbejdet, og de førstnævnte bleve nu dømte for deres Indblanding i dette Forhold. Den nye Lovs § 3 vil i Fremtiden forhindre Domme som de to nævnte.

Størst praktisk Betydning vil utvivlsomt Lovens fjerde Bestemmelse faa. Den angaar Fagforeningernes hele retlige Stilling, som jo fra gammel Tid har været af ejendommelig Art. Der har i 200 Aar eksisteret Arbejderforeninger i England; deres Retsstilling var indtil 1824 lovordnet, men i Tiden fra 1824 til 1871 vare de i det væsentlige prisgivne den uskrevne Rets Vilkaarlighed; de

erklæredes for ulovlige, og det var en strafbar Handling at være Medlem af en Arbejderforening; Strejker vare ulovlige Handlinger. Under disse Omstændigheder var det naturligt, at Fagforeningernes Formue ikke kunde nyde Retsbeskyttelse, og i 1865 blev det da ogsaa konstateret, at en Fagforening kunde udplyndres, uden at den skyldige kunde drages til Ansvar derfor. Hermed fulgte paa den anden Side den Fordel for Fagforeningerne, at deres Formue var sikret mod Angreb ad processuel Vej; da Fagforeningen var en retlig Nullitet, kunde man ikke sagsøge den til Erstatning eller lignende. I 1871 og 1875 lovordnedes imidlertid Fagforeningernes Stilling, men denne Stilling blev ret mærkelig. Foreningerne erklæredes vel for lovlige, men man gav dem ikke fuld Retsstilling som juridiske Personer. Om Foreningsformuernes Immunitet var der ikke Tale, og indtil Taff-Vale-Processen i 1901 var man i den Tro, at denne Immunitet var bevaret. Dommen i den nævnte Proces gik imidlertid i modsat Retning, og siden da have Fagforeningerne af deres Formue maattet udrede adskillige Skadeserstatnings-Beløb. Den nye Lov indfører imidlertid med Hensyn til dette Punkt samme Tilstand som før 1871. Gennem den nye Bestemmelse beskyttes Fagforeningernes Formue mod at blive beslaglagt til Udredelse af Skadeserstatninger i Anledning af retsstridige Handlinger, som ikke hidrøre fra Forvaltningen af Foreningens Ejendom, eller i Anledning af Handlinger, som staa i Forbindelse med Arbejdskonflikter.

II.

Ejendomspriser i Berlin.

Den statistiske Aarvog for Berlin giver hvert Aar en Oversigt over de i Rigshovedstaden stedfundne Salg af faste Ejendomme med Angivelse af Assurancesum og